

Typ testu

C	J	B	T
---	---	---	---

Písemná zkouška

Český jazyk a literatura

Studijní program Český jazyk se zaměřením na vzdělávání
Bakalářské studium

2023

Zadání testu

Zadání neotvírejte, počkejte na pokyn!

ZÁZNAMOVÝ ARCH nepodepisujte, aby se zachovala anonymita uchazeče. Dejte pozor na poškození, výsledky jsou vyhodnocovány počítačem, v případě poškození (ohnutí, zmačkání záznamového archu) nemusí být čitelné a uchazeči nebudou přiděleny body za tuto část PZK.

Na **záznamový arch** v horní části vepište podle uvedeného vzoru písma typ testu, který je uveden v záhlaví testu (vlevo nahoře). Vybranou odpověď z nabídky označte křížkem, který nebude přesahovat okraje políčka. Pokud budete chtít vyznačenou odpověď změnit, je nutné zabarvit celé původní políčko a následně křížkem vyznačit novou odpověď. Návrat k původní odpovědi již není možný.

Po zahájení máte vymezen čas na vypracování písemné zkoušky z českého jazyka a literatury 30 minut. Postupujte u každé části písemné zkoušky dle instrukcí.

Dozor vám nesmí v průběhu písemné části odpovídat na otázky týkající se obsahu PZK. Po ukončení časového limitu odložíte práci i psací potřeby a vyčkáte pokynů dozoru. Do odevzdání práce není dovoleno brát psací potřeby nebo záznamový arch do rukou.

V případě opisování, neuposlechnutí pokynů, rozhovoru s jinými uchazeči vás dozor napomene, po druhém napomenutí odevzdáte svoji práci, která nebude hodnocena, a přijímací řízení vám bude ukončeno. **Zákaz nežádoucí komunikace trvá i po dobu odevzdávání prací.**

Po uplynutí časového limitu se dle pokynů dozoru dostavíte ke stolku s registrací, kde bude vašemu záznamovému archu přidělen nalepovací štítek s vaším identifikačním kódem.

Za všechny chyby vzniklé nedodržením těchto pokynů zodpovídá pouze uchazeč.

Český jazyk se zaměřením na vzdělávání

TYP TESTU: CJBT
bakalářské studium

JAZYKOVÁ ČÁST (úlohy 1–10)

V každé testové úloze označte správnou odpověď. Každá testová úloha obsahuje pouze jednu správnou odpověď.

Maximálně lze získat 20 bodů, za každou správnou odpověď jsou dva body.

Za chybnou odpověď se body neodečítají.

Výsledky zaznamenávejte pouze do přiloženého záznamového archu.

LITERÁRNÍ ČÁST (úlohy 11–20)

V každé testové úloze označte správnou odpověď. Každá testová úloha obsahuje pouze jednu správnou odpověď.

Maximálně lze získat 20 bodů, za každou správnou odpověď jsou dva body.

Za chybnou odpověď se body neodečítají.

Výsledky zaznamenávejte pouze do přiloženého záznamového archu.

Celkem lze v testu získat maximálně 40 bodů.

Na vypracování a zanesení výsledků do záznamového archu máte 30 minut.

JAZYKOVÁ ČÁST

1. Rozhodněte, která věta odpovídá následujícímu popisu: obsahuje několikanásobný větný člen, obsahuje přívlastek neshodný, ale neobsahuje příslovečné určení.

- a) V džínách, natož v teplákách bych na promoci svého kamaráda nešel.
- b) Skok do výšky a hod oštěpem jsou mé nejoblíbenější atletické disciplíny.
- c) Navzdory úsilí a ochotě bojovat jsme utkání o jeden gól prohráli.
- d) V názoru na současné umění se s Adélou, horlivou návštěvnici galerií, neshodnu.

2. Určete, ve které větě se číslovka skloňuje podle stejného vzoru jako podmět.

- a) Po požití většího počtu energetických nápojů viděl Hugo dvojmo.
- b) Tenhle supervýkonný počítáč nám dokáže ušetřit tisíce hodin práce.
- c) Vrátný mě bryskně odesal do třetího patra.
- d) Hotovost v mé peněžence bohužel činí jen třicet korun.

3. Rozhodněte, které tvrzení je pravdivé:

- a) Částice mají nezřídka původ ve slovech (či tvarech slov) jiných slovních druhů.
- b) Částice jsou neohebné, ale účastní se stavby věty (jsou větnými členy).
- c) Částice mohou stát jen na začátku věty, nikdy nestojí uvnitř věty.
- d) Částice vyjadřují především význam přací, jiné významy jsou u nich okrajové.

4. Určete, které tvrzení o následujícím souvětí není pravdivé:

Chceš-li dobře porozumět struktuře češtiny, může se ti náramně hodit, budeš-li mít povědomí i o jazycích, které jsou strukturně odlišné, protože se tak vyhneš stereotypnímu uvažování.

- a) Předposlední věta textu neobsahuje podmět.
- b) První dvě vedlejší věty jsou různého druhu.
- c) Toto souvětí dokládá, že vedlejší věta může záviset na jiné vedlejší větě.
- d) Toto souvětí dokládá, že přívlastek může být vyjádřen větou.

5. Určete, které tvrzení vyplývá z následujícího textu:

Archaismus je v nejširším pojetí zastaralý jazykový prvek, tedy prvek nepatřící do současného jazykového systému. V jiném pojetí se za archaismus považuje jazykový prvek uchovaný z dřívějších období jazykového vývoje, přičemž se v současném jazyce jeho archaičnost nepociťuje (např. tvary *očima*, *ušima* jako pozůstatek tzv. dvojněho čísla). Od archaismů je přitom třeba odlišovat tzv. historismy, tedy slova či slovní spojení označující jevy již zaniklé. Ze strukturního hlediska rozlišujeme archaismy hláskové, tvaroslovné, slovotvorné, lexikální, významové. Jako archaismy se pocitují i některé poetismy – pro současnou uměleckou literaturu však užívání archaismů není příznačné.

(Zdroj: *Nový encyklopedický slovník češtiny*; upraveno)

- a) Slovo se může stát archaismem teprve poté, co jím označovaná reálie přestane existovat.
- b) Dnešní literární tvorba je prvořadým zdrojem pro studium archaismů.
- c) Pojem *archaismus* nepřipouští různé interpretace.
- d) Archaismy lze nalézt i ve zvukové rovině jazyka.

6. Rozhodněte, ve kterém bodě jsou správně určeny gramatické kategorie i větněčlenská platnost podtrženého slova: *Prestižní ocenění, jimiž se pyšní, si tento herec plně zasloužil.*

- a) nominativ, plurál, neutrum; podmět
- b) akuzativ, singulár, neutrum; předmět
- c) akuzativ, plurál, neutrum; předmět
- d) nominativ, singulár, neutrum; podmět

7. Která gramatická kategorie umožňuje mluvčímu vyjádřit, zda děj, o němž referuje, je reálný, nutný, hypotetický, nebo nereálný?

- a) vid
- b) slovesný rod
- c) osoba
- d) způsob

8. Určete, které slovo se od ostatních liší způsobem, jakým bylo utvořeno.

- a) spacák
- b) řidičák
- c) auták
- d) osobák

9. Rozhodněte, proč je věta *Klára hraje na klavír bez kontextu dvojznačná.*

- a) Není zřejmé, zda věta vyjadřuje aktuálně probíhající děj, či nikoli.
- b) Není zřejmé, kdo je činitel děje.
- c) Ve větě není vyjádřen adresát děje.
- d) Otázka je položena chybně – věta je i bez kontextu jednoznačná.

10. Určete, které tvrzení o následujícím textu je pravdivé.

Čínská jablíčka se jedí i s ohryzkem. Každý, kdo je někdy ochutnal, ví, že v podstatě jsou sladkohořká. Žlutá jsou sladší. Ne sladší než med, ale sladší než ta červená. Jenže člověk musí ochutnat obojí, aby získal představu.

Stály tam ty stromy dva. Stály na kraji města v malém sadu. Byly tu také třešně a jabloně, byla tu krásná tráva a vůbec všechno jako by se tu nestyděl nabízelo v prvním středně slunečném dni, kdy je dobré věci nějak změřit a zvážit.

(Petr Šabach: *Čínská jablíčka*)

- a) Všechny číslovky v textu jsou základní.
- b) Text obsahuje několik složenin.
- c) Spojovací funkci plní v textu i jiná slova než spojky.
- d) Druhý stupeň adjektiv se vždy tvoří tak, jak ukazuje příklad v textu.

LITERÁRNÍ ČÁST

11. Příčinou tragédie v Erbenově baladě *Polednice* je především:

- a) neposlušnost dítěte
- b) ztráta sebeovládání matky
- c) lidová pověrčivost
- d) démonická bytost
- e) nepřítomnost otce

12. Která z následujících kategorií není přítomna v lyrice:

- a) vypravěč
- b) intertextovost
- c) časoprostor
- d) kompozice
- e) verš

13.

Udělal krok, a zuby maje zaťaty, vyjeveným zrakem pásl po vojákovi. Pravice, držící motyku v půli topůrka, švihla do výše –

„Nezabíjej!“ zoufale, divoce křikla Karla a vyděšena zdvihla proti němu paže.

Vypouklé oči Vojtovy zatěkaly z vojáka na ni –

Paže, dosud vzepjatá, mžikem švihla ještě výš, a silná, prudká, praskavá rána padla Karle do temene.

Svalila se rázem.

Motyka mu vyletěla z ruky.

Zaťaté ruce maje skleslé, chropťe, vyjevenýma očima upřeně hleděl na padlou.

(Karel Václav Rais: Kalibův zločin; 1895)

Kterému z uvedených uměleckých směrů nejvíce odpovídá uvedený úryvek románu:

- a) symbolismus
- b) dekadence
- c) naturalismus
- d) existentialismus
- e) biedermeier

14. Označte chybnou informaci o Čapkově románu *Válka s mloky*:

- a) žánr dystopie
- b) hojně využívá cizí jazyky
- c) varuje před přemnožením zvířat
- d) líčí ekologickou krizi kvůli lidské ziskuchtivosti
- e) alegorický román

15. Vyznačte dezinterpretaci následujícího textu:

*Mlčí historie / vlásecnicemi / procezená. // Rovnost němá. / Bratrství němé. // A z trikolor
trápení smrtelných / nitky moudření / den za dnem / vytahujeme. (Miroslav Holub, Denní
služba)*

- a) vědomí společenské odpovědnosti
- b) přítomnost člověka je podmíněná vztahem k minulosti
- c) otázka vyrovnávání se s dějinným údělem člověka
- d) vyjádření bezvýznamnosti historie pro budoucnost lidstva
- e) reflexe minulých chyb jako zdroje poučení pro současnost

16. Ve které z variant je uveden chybný literární druh díla:

- a) Karel Čapek: *Továrna na absolutno* – drama
- b) Vítězslav Nezval: *Žena v množném čísle* – poezie
- c) Jan Balabán: *Zeptej se taty* – próza
- d) Jiří Šotola: *Tovaryšstvo Ježíšovo* – próza
- e) Otokar Březina: *Ruce* – poezie

17. Rozhodněte, které z následujících tvrzení nevystihuje 90. léta 20. století:

- a) dochází k pomalému uvolňování politických poměrů a opatrnému pronikání liberalizačních tendencí do kulturního a společenského života
- b) dochází k obnovení chaosu v české literatuře
- c) rozpadá se dosavadní struktura českých nakladatelství
- d) klesá zájem o živé divadelní inscenace, což se projevuje výrazně nízkou návštěvností divadel
- e) literární a umělecká tvorba je ovlivněna postmodernou

18. Jak se jmenuje cena každoročně udělovaná Obcí překladatelů?

- a) Cena Josefa Jungmanna
- b) Překladatelská stuha
- c) Seifertova cena
- d) Veolia Litera
- e) Zlatá stuha

19. Václav Havel se do literatury zapsal jako autor:

- a) dramat, příležitostních scénických obrazů a povídkových souborů
- b) dramat, povídek a kratších románů s protiautoritářskou tematikou
- c) dramat, esejů a textů experimentální poezie
- d) dramat, angažovaných epigramů a dalších útvarů psaných vázaným veršem
- e) dramat, satirických básní a drobných próz

20. Božena Němcová je vedle řady próz a převyprávěných lidových pohádek rovněž autorkou:

- a) vlasteneckých básní, mj. *Slavné ráno*, *Ženám českým*
- b) divadelní hry pro domácí a obecní slavnosti *Malá sbíračka klasů*
- c) sbírky básní pro děti *Zlatý máj*
- d) souboru kuchařských předpisů *Pokrmy z okolí domažlického*
- e) posmrtně vydaných memoárů a korespondence *Z let probuzení I, II a III*

Záznamový arch

V20R 1l. = 2l.

Vzor písma

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 A B C D F H Z

Typ testu C J B T

ID

--	--	--	--	--	--

1	A ☒ C D E	11	A ☒ C D E	21	A B C D E	31	A B C D E
2	A ☒ C D E	12	X B C D E	22	A B C D E	32	A B C D E
3	X B C D E	13	A B ☒ D E	23	A B C D E	33	A B C D E
4	X B C D E	14	A B ☒ D E	24	A B C D E	34	A B C D E
5	A B C ☒ E	15	A B C ☒ E	25	A B C D E	35	A B C D E
6	A B ☒ D E	16	X B C D E	26	A B C D E	36	A B C D E
7	A B C ☒ E	17	X B C D E	27	A B C D E	37	A B C D E
8	A B ☒ D E	18	X B C D E	28	A B C D E	38	A B C D E
9	X B C D E	19	A B ☒ D E	29	A B C D E	39	A B C D E
10	A B ☒ D E	20	X B C D E	30	A B C D E	40	A B C D E
41	A B C D E	51	A B C D E	61	A B C D E	71	A B C D E
42	A B C D E	52	A B C D E	62	A B C D E	72	A B C D E
43	A B C D E	53	A B C D E	63	A B C D E	73	A B C D E
44	A B C D E	54	A B C D E	64	A B C D E	74	A B C D E
45	A B C D E	55	A B C D E	65	A B C D E	75	A B C D E
46	A B C D E	56	A B C D E	66	A B C D E	76	A B C D E
47	A B C D E	57	A B C D E	67	A B C D E	77	A B C D E
48	A B C D E	58	A B C D E	68	A B C D E	78	A B C D E
49	A B C D E	59	A B C D E	69	A B C D E	79	A B C D E
50	A B C D E	60	A B C D E	70	A B C D E	80	A B C D E

1. Toto je záznamový arch. Do příslušného orámovaného pole v horní části veptejte podle uvedeného vzoru písma typ testu, který je uveden v záhlaví testu.

2. Správnou odpověď nebo odpovědi (dle zadání testu) označte křížkem tak, aby nepřesahoval okraje bílého políčka.

A C D

3. Pokud se při vyplňování zmýlíte, vyplňte celou plochu chybně zakřížkovaného pole a označte křížkem správnou odpověď. A C

4. Po vypršení časového limitu pro vypracování testu odevzdajte záznamový arch a zadání testu dozoru v posluchárně podle pokynů, které vám budou sděleny na počátku zkoušky.

5. Všechny chyby vzniklé nedodržením těchto pokynů jdou na vrub uchazeče.

